Udvari színház

Debrecen (HBN) – Ismét lesznek nyári színházi előadások július 26. és augusztus 18. között a városháza belső udvarán, három produkció bemutatására készülnek az alkotók.

Zanzásított Vili avagy S. Ö. R. (Shakespeare Összes Rövidítve) a címe az udvari színházi társulat bemutatójának, amelyet három szerző – Jes Borgeson, Adam Long, Daniel Singer – írt, s Pinczés István, a Csokonai Színház főrendezője rendezett. Három színész jön, s bejelentik, hogy ők bizony most elő fogják adni Shakespeare összes műveit. E hihetetlen vállalkozás előtt persze rövid ismeretterjesztő előadást tartanak, majd belevágnak a Rómeó és Júlia rövidített változatába, a Titus Andronicus főzési tanácsadójába, a rap-zenére újjáköltött Othellóba, a skót akcentussal elővezetett Macbethbe, freudivá ferdített Hamletbe.

A szerepeket Dánielfy Zsolt (egyebek mellett Júliát, Tybaltot, Titus Andronicust, Othellót, Macbethet, Cleopátrát, Leart, Bernardót, Hamlet anyjának szellemét, Ophéliát, Gertrudist), Jantyik Csaba (Rómeót, a dadát, Laviniát, Jágót, Macdufföt, a jóst, Antoniust, János királyt, Cordéliát, Hamletet stb.), Jámbor József (Benvoliót, Lőrinc barátot, Desdemonát, boszorkányt, Julius Ceasart, II. Richárdot, III. Richárdot, Horátiót, Polóniust, Leartest stb.), ugyancsak a Csokonai Színház tagjai játsszák. Az előadások július 26-án, 27-én, 28-án, 30-án, 31-én, augusztus 1-jén, 15-én, 16-án, 17-én és 18-án este 9 órától lesznek.

Az Arcok a tükörben – Egy színésznő emlékei a századvégről a Vasutas Művelődési Ház musicalstúdiójának produkciója. A zenés dráma-játék „partitúráját" Müller Károly és Szénási Miklós írták, a rendező Miklós Tibor. A dalbetéteket az Evita, a Jézus Krisztus szupersztár, a Macskák, a Mondd el nekem egy vasárnapon, a Mary Poppins, a Miss Saigon, a Nyomorultak és a Padlás című musicalek népszerű dalaiból válogatták. A szerepeket a stúdió tagjai (Asztalos Bálint, Balogh János, Csáki Szabolcs, Kosztyu Judit, Nyilas Edina, Papp Zsófia, Rácz Mária és Tóth Viktória) alakítják. Ősztől a darab az Egyetértés Művelődési Központban fut tovább. A nyári előadások időpontja: augusztus 2., 3., 7., 10., 12. és 14. 21 óra.

Ínyencek színházi csemegéjének szánják augusztus 8-án és 9-én Tasnádi István fiatal magyar szerző Fél nap Ferdinánddal című posztmodern játékát, amelyet Várhidy Attila rendez. A Pécsi Nemzeti Színház két fiatal színészével, Bacskó Tündével és Radó Péterrel a főszerepben. (Ősszel várhatóan debreceniek veszik át a szerepeiket.)

Huszonöt forintért a huszonötödiken

Ma kezdődik a debreceni dzsessznapok háromnapos programja

A Pataj-trió Fotó: Napló-archívum

ENDES MIHÁLY

Debrecen (HBN) – Elrepült egy negyedszázad – ezüstjubileumát ünnepli idén városunkban a dzsessz. Mégis felmerül a kérdés: tiszteletet parancsoló hagyomány folytatódásának vagy az utolsó nekiveselkedésnek megszomorodott tanúi leszünk?

Mert ebben az évben fordul elő történetében először, hogy csupán a maga erejéből kell ünnepelnie és ünnepeltetnie magát ennek a csodálatos műfajnak. Amely kétséget kizáróan az emberiség kultúrkincsének jelentős részét képezi. Amely tömegeket mozgósít, megihleti más művészeti ágak jeles képviselőit, megdobogtatja a szíveket, amely lélektől lélekig szól. Mi történt? Csupáncsak annyi, hogy elengedték errefelé a dzsessz kezét. Elfordultak a szponzorok, el a szimpatizánsok, oda a támogatás, anyagi, erkölcsi egyaránt. A hardver, a kézzelfogható anyagi valóság könyörtelen szabályai diktálnak, ennek rendszerébe pedig „nem nagyon" fér bele ez az illékony, ráadásul rögtönzött, a szemünk láttára, a fülünk hallatára születő portéka, a muzsika.

Itt van hát a nagy kihívás, mi több, a „lenni, vagy nem lenni" oly sokszor feltett, immáron klasszikussá vált kérdése. A válasz pedig mi más is lehetne? Lehetőleg – lenni! Valuta nélkül, világsztárok távolmaradásával, rádióközvetítés híján? Ki lesz, mi lesz a vonzerő, mire jön be a közönség, a többségében amúgy is lapos bukszájúak gyülekezete? A sznobokat biztosan mélyütés éri majd, hiszen bálványaikkal, az állócsillagokkal ezidén Debrecenben nem találkozhatnak. Az „egyszerű" rajongót azonban nem fogja csalódás érni. Városunk, lehet, hogy szegény, ám a magyar dzsessz soha nem volt ilyen gazdag, soha nem bővelkedett annyi értékben, mint éppen manapság. Közöttük kiemelkedő nemzetközi klasszisok, így Dresch Mihály, Szabados György, Török Ádám vagy az oroszlánkörmeit egyre nyíltabban és meggyőzőbben mutogató Oláh Kálmán, és a sort még hosszan lehetne folytatni. S ami a lényeg, a fent nevezettek egytől egyig eljönnek hozzánk, elhozzák művészetüket, és meggyőződésem szerint emlékezetessé varázsolják a jubileumot. Mellettük pedig ott lesznek a fiatalok, a jövő reménységei, letéteményesei annak a jogos várakozásnak, hogy ezután is, az elkövetkező évek, évtizedek során is lesz dzsessz. Idehaza is, városunkban is. Az élet nehezebbé, a lélek tompábbá vált, de az előttünk álló napokban felcsendülő dallamok bizvást gyógyírt jelentenek majd szemnek, fülnek, szívnek. És még valami – a huszonötödiken mindössze huszonöt forint lesz egy belépő. Még így, saját lábon állva is…

(A debreceni dzsessznapok rendezvényei ma – pénteken – 16 órakor a Nádor utcai Spaten sörkertben fiatal magyar tehetségek koncertjével kezdődnek, ahol a Palotai-kvartett, a Kutas- és a Pataj-triók lépnek fel. 20 órától a Kölcsey Ferenc Művelődési Központ színháztermében folytatódnak magyar dzsessz-folklór bemutatókkal (az előadók: a Novus Jam, a Grencsó-trió, a Dresch-kvartett, Szabados György és Makuz ZKR.) Holnap – szombaton – 16 órától a sörkertben Blues-délután lesz a Palermo Boogie Gang és Török Ádám közreműködésével, 20 órától a Kölcseyben magyar sztárok (a Muckshow, Oláh Kálmán szextettje, Szakcsi kvartettje, Lakatos Ablakos Dezső, a Babos band) mutatják be műsorukat. A zárónapon, vasárnap a Debrecen Dixiland és a Hot Jazz adnak műsort 11 órától a Kölcsey-parkban.)

DAB-pályázat

Debrecen (HBN) – Tudományos művek kiadásának támogatására hirdet pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága elsősorban illetékességi és működési körzetében (Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében). Támogatás kérhető tehát tudományos könyvek, periodikák, közlemények megjelentetéséhez. A pályázónak kellő indoklással elkészített, részletes pályázati tervet kell benyújtania, amely tartalmazza a kiadvány megjelentetésének várható időpontját, a kért támogatás felhasználásának módját és a terjesztési kör megjelölését. Pályázni legfeljebb 100 ezer forintig terjedő összeg elnyerésére lehet a DAB címén (4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.) szeptember 30-ig. Az eredmények kihirdetése 1997 elején az éves közgyűlésen várható. A pályázat elnyerői megjelent művük egy példányát benyújtják a DAB-nak.

Zeneegyetem

Esztergom (MTI) – Harminckettedszer nyitja meg kapuját zenetanárok és zenészjelöltek előtt július 15-én a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem Esztergomban. A TIT Komárom-Esztergom Megyei Szervezete idei kurzusának csaknem másfél száz résztvevője lesz a világ 12 országából. A kéthetes tanfolyam programjában változatlanul a Kodály Zoltán tanítási módszereit ismertető és népszerűsítő bemutatók, közös éneklés, a dallamkészségfejlesztés szerepel. A képzés ötnyelvű lesz, a magyaron kívül angolul, franciául, németül és olaszul oktatnak majd. A helyszín immár hagyományosan a Vitéz János Katolikus Tanítóképző Főiskola. A kurzust július 25-én nagyszabású búcsúkoncert zárja az esztergomi bazilikában. A világ zenei életében rangos rendezvényként számon tartott esztergomi nyári egyetemnek eddig 67 országból csaknem 3800 hallgatója volt.

Takács Ferenc: (7.)

SZÁZ ÉV OLIMPIA

10. Los Angeles,
1932. július 30.–augusztus 14.

A századelőn rendeztek már egy olimpiát Amerikában, de a St. Louis-i kevésbé mondható sikeresnek. Most, huszonnyolc évvel később a tengerentúli szervezők mindent beleadtak. Még a távolság is segít nekik. Az előző, földrajzilag közelebb eső olimpiákon ugyanis sok önjelölt és önköltséges versenyző indult. Legutóbb például Amszterdamban a kilencvenöt hivatalosan kiküldött magyar sportolónak negyven „magánzót" kellett kerülgetnie, olyanokat, akik semmiféle értékelhető eredményt nem értek el. Az 1932-es játékokra megcsappan a számuk, összesen negyvenhét versenyzőnk hajózott át az óceán túlsó partjára, de kétszer annyi pontot gyűjtöttek, mint négy esztendeje. Los Angeles nevezetessége, hogy először építettek olimpiai falut. Több mint ötszáz piros-fehér színű, kétszobás házacskában helyezik el a férfiakat. A szép, virágos utcákban posta, kórház, könyvtár, színház, mi több: a nemzeti szokásokat figyelembe vevő konyha áll a sportolók rendelkezésére. Az olimpiai falu tehát csatát nyert, megérdemelt volna egy aranyérmet.

Ami a versenyeket illeti, akadtak izgalmas összecsapások, de feltűnt egy-két furcsaság is. Az Egyesült Államokban tanuló kanadai diák, McNaughton a fejébe vette, hogy elindul a férfi magasugrásban. Eredményei meg sem közelítették az amerikai sztárokéit, így az ottani csapatvezetők rá se hederítettek. Ezután a kanadai válogatóbizottsághoz fordult, mondván, nevezzék be az olimpiára. Nem is válaszolnak neki. A makacs diák azonban hazautazott, megnyert egy versenyt, de még ekkor sem törődnek vele. A lerázhatatlan magasugró tovább „ugrált". Amikor a kanadai küldöttség megérkezett Los Angelesbe, lerohanta őket, s az utazástól elpilledt vezetők jobbnak látták, ha nem vitatkoznak vele. A csattanót alighanem sejti az olvasó: a magasugrás olimpiai bajnoka McNaughton (Kanada), 197 centis új olimpiai csúccsal. Ez a mostani ötkarikás játékok különben azzal véteti észre magát, hogy negyven új olimpiai rekord született és húsz világcsúcs.

A medence vize is forrt. Nem a melegtől, hanem a karcsapásoktól. Szenzációszámba megy, hogy a japánok nemcsak beverekedték magukat a döntőkbe, hanem ötöt közülük meg is nyertek. A tanítványok elhagyják a mestereket, az európai és az amerikai úszókat. A női számok viszont – a kétszáz méteres mellúszás kivételével – továbbra is az amerikai háziasszonyok háziversenye marad. A magyar sportolók szintén halásznak némi babért a habokból, négyszer kétszáz méteres váltóúszásban például elcsípnek egy harmadik helyet. De ami nagyobb dicsőség: a vízilabdázóink végre győznek. Komjádi Béla, a kis „kopasz Napóleon" serege kétszer szenvedett vereséget, 1924-ben és 1928-ban hajszállal kapott ki a döntőben. Most ismétlődni látszik a történelem, mert megint a németekkel játszunk, megint 2:0-ra vezetünk a félidőben, ezúttal azonban nem az ellenfél dob négy gólt…

Pelle István, ez a jó felépítésű tornász olyan szép műszabadgyakorlatot mutatott be, hogy nem győzik lepontozni a bírák. A részrehajló és sajátosan amerikai pontozás elüt ugyan attól, hogy az összetett versenyt is megnyerje, de a lóugrást így sem lehet tőle elvenni. A magyar ökölvívóknak csak követni kellett az elődöket. Most Énekes István lesz bajnok, az egyik leggyorsabb és legtechnikásabb „öklészünk", ahogy az 1928-as szellemi olimpia aranyérmese, a történész Mező Ferenc dr. nevezte a bokszolókat. A Csitának becézett angyalföldi srác hosszú, göröngyös úton jutott a dobogó legfelső fokára. Az ötgyerekes család szegény, a papa vasúti altiszt – ez akkoriban nagy szó, mert nyugdíjas állásnak számít –, Pista kenyeret és újságot árul, szenet trógerol és kifutóskodik. S annyira megerősödik, hogy súlycsoportjában a világ legjobbja lesz.

A vívókról csak annyit, hogy a korabeli közvélemény csalódott volna, ha aranyérem nélkül térnek vissza Los Angelesből. Távirati stílusban: kardcsapatban első Magyarország (Gerevich Aladár, Glykais Gyula, Kabos Endre, Nagy Ernő, Piller György), kard egyéniben első Jekelfalussy-Piller György.

Viszontlátásra Berlinben, 1936-ban.

11. Berlin,
1936. augusztus 1.–augusztus 16.

Volt már zászlaja, jelvénye, esküje az olimpiának, a német fővárosban harangja is lett. Vajon kiért szólt? Felirata szerint a világ ifjúságát szólította, 1936-ban még sportversenyekre, néhány évvel később viszont már háborús csatákra.

Berlin 1916-ban is megkapta a rendezés jogát, akkor azonban az első világháború elsöpörte az ötkarikás játékokat. Utána a németek nem is vehettek részt olimpián, csak 1932-ben rehabilitálják őket. Nemcsak azzal, hogy indíthatják sportolóikat Los Angelesben, hanem azzal is, hogy a következő versenysorozatot ők rendezhetik. És a nácik 1932-ben országos tüntetéseket szerveznek az 1936-os berlini olimpia ellen, mondván, hogy a sok idegen – alacsonyabb rendű fajhoz tartozó – sportoló megfertőzné a felsőbb rendű német népet. Egy év múlva Hitler hatalomra kerül és egyszeriben megváltoztatja a véleményét. Talán azért, hogy a béke látszatát keltse és elterelje a figyelmet a fegyverkezésről? Vagy nemzetközi sikerekre volt szüksége?

Mindenesetre a németek kitettek magukért. A Reichssportfeld, a birodalmi stadion több mint százezer nézőt fogad be, az építészetileg is remek úszóstadion tizennyolcezret, a fedettpályás sportok csarnokába húszezren férnek. A szervezők pedig közel ötmillió jegyet adnak el! Az olimpiai faluban ötezer férfi sportoló helyezkedhet el (az ezerkétszáz versenyző nő külön szállodában lakik). A részt vevő országok száma meghaladja az ötvenet. Újdonság erejével hat az első rádióközvetítés az olimpiáról, sőt tehetséges műszaki szakemberek tévéadással is kísérleteznek. Egyszóval Berlin a csúcsok olimpiája. A rekordok úgy hullanak az augusztusi napfényben, mint éjjel a csillagok. Mindet felsorolni úgysem lehetne, maradjunk egynél, pontosabban: egy éremhalmozó atlétánál.

(Folytatjuk)